

EMPERYALİZM SENDİKACILIK HAREKETİNİ NASIL BÖLDÜ?

Aydınlık Dergisi, 25 Nisan 2004

Yıldırım Koç

Türkiye sendikacılık hareketi günümüzde dört önemli konuda bölünmüş durumdadır. Bu bölünmeler, Emek Platformu'nu işlevsizleştirmiştir.

Birincisi, Kıbrıs konusu. DİSK, HAK-İŞ ve KESK, Annan Planı'nı açıkça destekliyor. Bu konuyu daha önce yazmıştım. DİSK'in internet sitesinde yer alan "Yunanistan - Türkiye - Kıbrıs Sendikaları Konferansı" başlıklı yazıdan öğrenildiğine göre, Türkiye'den DİSK, HAK-İŞ ve KESK, Yunanistan'dan GSEE ve ADEDY, Kıbrıs'tan ise TÜRK-SEN, DEV-İŞ ve KTAMS ile SEK, PEO ve PASYDY temsilcileri 5-6 Şubat 2003 günleri Atina'da toplandılar ve Annan Planı'nı görüştüler. Türkiye'nin tezinin "**iki egemen eşit devletin kuracağı yeni bir oluşum**" olduğu bir dönemde, Konfederasyonların bu ortak açıklamasında Annan Planı savunuldu. Açıklamada şöyle deniliyordu: "Sendikalarımız, Kıbrıs sorununa, BM'nin Kıbrıs konulu kararları ve Üst Düzey Anlaşmalarında öngörülen **iki toplumlu, iki bölgeci federal bir çözüm** bulunmasının acil bir gereklilik oluşturduğu yolundaki düşüncesini tekrarlamakta."

Ortak açıklamada ayrıca şöyle deniliyordu: Sendikalar, "BM Genel Sekreteri'nin Kıbrıs çözüm planı kadar, AB Kopenhag zirvesinde alınan kararın Kıbrıs konusuna değerlendirilmesi gereken yeni bir boyut getirdiğini saptamaktadırlar. BM Genel Sekreteri'nin planının, tüm Kıbrıslıların gerçek çıkarlarına uygun şekilde, adil ve kalıcı bir çözüme yönelik yapıcı müzakerelerin temelini oluşturması gerektiğini ve BM Genel Sekreteri'nin belirlediği süreler içerisinde tamamlanması için müzakerelere tarafların iyi niyet anlayışı ile katılmalarının önemini vurgulamaktadırlar."

Annan Planı'nı Türkiye'de destekleyenlerin bir bölümü 14 Nisan 2004 günlü gazetelere bir sayfalık bir ilan verdiler. "Evet" yanlılarının metninin altında imzası bulunan kuruluşlar arasında HAK-İŞ de vardı. Diğer imzacılar arasında İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV), İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, İstanbul Sanayi Odası, İstanbul Ticaret Odası, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Türk Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), Türkiye - Avrupa Vakfı, Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV), Türkiye Genç İşadamları Derneği (TÜGİAD), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği (TOBB), ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) de bulunuyordu.

Sendikacılık hareketini bölen ikinci konu ise, emperyalistlerin, Türkiye'de farklı etnik kökenlerden gelenlere "azınlık" statüsü tanınmasını talep etmeleri sonucunda ortaya çıktı. Emperyalizmin, ulus-devleti zayıflatma ve böylece hegemonyalarını daha da güçlendirme çabalarının parçası olan bu girişimi, bazı sendikalar demokratikleşme olarak algıladılar. Sınıf bilinci ve anti-emperyalizm, mikro milliyetçiliğe yenildi.

Sendikacılık hareketini bölen üçüncü konu, ümmetçilik ve ulusçuluk konusunda yaşanan çelişkiden kaynaklandı. Emperyalizm, ulus-devlete karşı ümmetçiliği destekledikçe, sendikacılık hareketi içindeki bazı kesimler cesaretlendiler ve "demokratikleşme" görünümü altında anti-demokratik bir düzeni daha pervasız bir biçimde savunmaya başladılar. Sınıf bilinci ve aydınlanma, ümmetçiliğe yenildi.

Sendikacılık hareketini bölen dördüncü konu, emperyalistler tarafından hazırlanıp ustaca pazarlanan kamu yönetimi reformudur. Sendikalar, önce, önerileri destekleyenlerle önerilere karşı çıkanlar arasında bölündü. Ayrıca, değişiklik önerilerine karşı çıkanların bir bölümü yalnızca sosyal devlet, özelleştirme ve personel reformu konularına değinirken, diğer bir bölümünün ulus-devlete yönelik saldırıyı da dikkate alması, sorunlar yarattı. Farklılığın temelinde, bazı sendikalarda, emperyalizmin desteklediği ümmetçiliğin ve etnisiteye dayalı mikro-milliyetçiliğin etkisi yatıyordu.

Günümüzde, emperyalistler, büyük sermaye, Kürtçüler ve ümmetçiler, hem Türkiye'ye, hem de işçi sınıfımıza saldırmaktadır. Bu saldırının yöntemlerinden biri de, sendikacılık hareketinin bölünmesidir. Emperyalizmin bu konuda oldukça başarılı olduğu söylenebilir. Sınıf bilinci ve anti-emperyalist bilinç öne çıkarılarak gayri-milli cephe geriletildikçe, emperyalistlerin bu geçici başarısı da sona erdirilecektir.